

w sprawie wniosku Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Wrocławku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku nowe media i e-biznes prowadzonego w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Wrocławku na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat wyrażoną w uchwale nr 476/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie oceny programowej na kierunku nowe media i e-biznes prowadzonego w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Wrocławku na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż argumenty oraz informacje dodatkowe przedstawione we wniosku Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Wrocławku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku nowe media i e-biznes prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany oceny wyrażonej w § 1 uchwały nr 476/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 czerwca 2024 r.

Ocena pozytywna z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, o której mowa w § 1 przedmiotowej Uchwały, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej.

Ocena pozytywna z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat wynika stąd, iż kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,

- zostały spełnione częściowo.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

W efekcie proces kształcenia realizowany w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Wrocławku nie w pełni umożliwia studentom kierunku nowe media i e-biznes osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

W § 2 przedmiotowej Uchwały Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zidentyfikowało następujące błędy i niezgodności:

W odniesieniu do kryterium 1

1. Sposób sformułowania kierunkowych efektów uczenia się, ze względu na swój ogólny, ramowy charakter, nie odzwierciedla tożsamości i specyfiki kierunku określonej w koncepcji i celach kształcenia oraz w praktyce ich realizacji.

2. Sposób sformułowania efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów nie we wszystkich przypadkach jest specyficzny, tj. zajęciom o różnych celach i zakresie przedmiotowym określonym w programie studiów przyporządkowano te same, sformułowanie na dużym poziomie ogólności, efekty uczenia się.
3. Sposób sformułowania kierunkowych efektów uczenia się oraz w przypadku części zajęć określonych w programie studiów, także efektów uczenia się zakładanych dla tych zajęć, ze względu na wskazane w pkt. 1 oraz 2 nieprawidłowości, utrudnia zbudowanie rzetelnego systemu ich weryfikacji, ponieważ:
  - a. w efektach kierunkowych oraz części efektów uczenia się zakładanych dla zajęć zakres wiedzy do opanowania przez studentów został określony zbyt ogólnie,
  - b. w części efektów uczenia się zakładanych dla zajęć nie zostały wyszczególnione konkretne umiejętności praktyczne do nabycia przez studentów, poziom ich złożoności, jak również narzędzia, służące ich realizacji.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię, odnosząc się do zarzutów, zaleceń i rekomendacji zawartych w niniejszym raporcie, dotyczących zakresu oceny w kryterium 1, poinformowała o podjęciu następujących działań:

1. Zmiana programu studiów polegająca na likwidacji specjalności *media i komunikacja społeczna* oraz *e-biznes* określonych w programie studiów na kierunku nowe media i e-biznes, poczynając od roku akademickiego 2024/2025. Zmiana ta została usankcjonowana Uchwałą nr 33/24 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Włocławku z dnia 28 maja 2024 r w sprawie likwidacji specjalności Media i komunikacja społeczna oraz specjalności E-biznes na kierunku *Nowe media i e-biznes* w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Włocławku od roku akademickiego 2024/2025.
2. W rezultacie likwidacji specjalności przeprowadzona została także zmiana w określeniu udziału procentowego punktów ECTS odnoszących się do efektów uczenia się związanych z tymi dyscyplinami w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Dyscyplina nauki o komunikacji społecznej i mediach pozostała dyscypliną wiodącą dla kierunku jednak udział procentowy efektów uczenia się związanych z tą dyscypliną w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów został zmniejszony z 85% do 71,6%, zaś udział efektów uczenia się związanych z drygą dyscypliną, do której został przyporządkowany kierunek – nauki o zarządzaniu i jakości – został z kolei zwiększony z 15% do 28,4%.
3. Wprowadzone zostały zmiany w opisie kierunkowych efektów uczenia się oraz określone zostały specyficzne, szczegółowe efekty uczenia się dla wszystkich zajęć uwzględnionych w programie studiów. Jako dowód spójności opisu efektów kierunkowych z specyficznymi efektami uczenia się zakładanymi dla zajęć uwzględnionych w programie studiów, jak również sformułowania efektów w sposób zrozumiały, Uczelnia załączyła do odpowiedzi na raport zespołu oceniającego zestawienie efektów kierunkowych i specyficznych dla zajęć, ukazujące podporządkowanie określonych efektów specyficznych określonych dla zajęć danemu efektowi kierunkowemu.

Do odpowiedzi na raport został dołączony nowy program studiów na kierunku nowe media i e-biznes, uwzględniający opisane wyżej zmiany, obowiązujący od roku akademickiego 2024/2025 zatwierdzony Uchwałą nr 35/24 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Włocławku z dnia 28 maja 2024 r., obejmujący: opis zakładanych efektów uczenia się, opis

procesu prowadzącego do. uzyskania efektów uczenia się, plan studiów, matrycę efektów uczenia się, sylabusy zajęć uwzględnionych w programie studiów.

W odniesieniu do pierwszej z wymienionych zmian, tj. likwidacji specjalności należy stwierdzić, iż w jej konsekwencji, w programie studiów nastąpiła także znacząca rewizja listy zajęć do wyboru przez studentów, jak wynika z załącznika nr 9 do odpowiedzi na raport zespołu oceniającego zatytułowanego *Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się dla kierunku nowe media i e-biznes*. Wśród zajęć do wyboru Uczelnia nieprawidłowo umieściła praktykę zawodową, która jest obowiązkowym elementem programu studiów, co jednoznacznie wynika z ustawy z dnia 20 lipca 2028 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 67 ust. 5). Ponadto student nie wybiera zajęć praktyka zawodowa, lecz wybiera miejsce jej odbywania. Zatem zajęciom do wyboru przyporządkowanych jest nie 61 ECTS, jak napisano we wzmiankowanym załączniku nr 9, lecz 29,5 ECTS (liczba 61 ECTS podana w załączniku musi zostać pomniejszona o 31,5 punktu ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym), a to stanowi 16% łącznej liczby ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Uczelnia nie określiła także w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, na czym polega wybór w przypadku zajęć seminarium dyplomowe, nie można zatem jednoznacznie stwierdzić na podstawie podanych w odpowiedzi informacji, czy seminarium dyplomowe jest zajęciami do wyboru.

W odniesieniu do zmiany opisanej w pkt. 2 należy stwierdzić, iż dobór zajęć określonych w programie studiów, efekty uczenia się zakładane dla tych zajęć oraz odpowiadające im treści programowe potwierdzają udziały procentowe efektów uczenia się związanych z dyscyplinami nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o zarządzaniu i jakości w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów podane w nowym programie studiów na kierunku nowe media i e-biznes, obowiązującym od roku akademickiego 2024/2025, załączonym do odpowiedzi na raport zespołu oceniającego. Zastrzeżenia budzi natomiast brak merytorycznego uzasadnienia dla przyporządkowania kierunku do dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, bowiem sam fakt występowania w opisie efektów uczenia się efektów związanych z określoną dyscypliną, nie stanowi jeszcze wystarczającej przesłanki przyporządkowania kierunku do tej dyscypliny. Po pierwsze należy zauważyć, że przedstawione wyżej proporcje udziału efektów uczenia się związanych z dyscypliną wiodącą i dodatkową, do których kierunek jest przyporządkowany, nie znajdują odzwierciedlenia w nowym, załączonym do odpowiedzi, opisie kierunkowych efektów uczenia się. O ile w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się poprzedzającym zmianę uwzględniony był efekt K_W01 „zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawową wiedzę z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o zarządzaniu i jakości, zorientowaną na zastosowania praktyczne w działalności medialnej, kulturalnej i gospodarczej oraz właściwą dla tych obszarów terminologię” zawierający wyraźne odniesienie do dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany (choć bez określenia zakresu owej podstawowej wiedzy dotyczącej tych dyscyplin, którą student ma nabyć w stopniu zaawansowanym), o tyle w zmienionym opisie efektów uczenia się takiego efektu nie uwzględniono. W zmienionym opisie zakładanych efektów uczenia się brak jest wprost odniesienia do dyscyplin naukowych, do których kierunek jest przyporządkowany, w sformułowaniach efektów z zakresu wiedzy (12 efektów) dwukrotnie wystąpił termin „zarządzanie” i dwukrotnie „procesy zarządzania”, przy czym zawsze w powiązaniu z komunikowaniem społecznym, komunikacją społeczną, relacjami społecznymi. W opisie efektów uczenia się z kategorii umiejętności termin „zarządzanie” nie występuje, mowa jest np. o wykorzystaniu wiedzy z zakresu e-biznesu (K_U02) działalności gospodarczej (K_U08), sferze działalności biznesowej (K_U09). Z opisu kierunkowych efektów uczenia się nie wynika, że student nabędzie w zaawansowanym stopniu wiedzę na temat

„wybranych faktów, obiektów lub zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną” (cytat pochodzi z opisu efektu o kodzie P6S_WG charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla 6. poziomu PRK) z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, do której kierunek jest w niemal 30% przyporządkowany, zgodnie z nowym programem studiów (w tym nowym opisem efektów uczenia się) uchwalonym przez Senat Uczelni i załączonym do odpowiedzi na raport zespołu oceniającego. Oznacza to tyle, że Uczelnia przyjmuje, iż fundamentem koncepcji kształcenia na kierunku nowe media i e-biznes są, obok nauk o komunikacji społecznej i mediach, nauki o zarządzaniu i jakości, a jednocześnie nie zakłada, że student nabyte zaawansowaną wiedzę ogólną dotyczącą podstaw tej dyscypliny. Możliwość nabycia takiego zakresu wiedzy nie wynika także z efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów, gdyż osiągnięcie tych efektów nie umożliwia nabycia przez studentów w stopniu zaawansowanym usystematyzowanej wiedzy ogólnej z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Treści programowe dotyczące wiedzy ogólnej z zakresu podstaw nauk o zarządzaniu i jakości obejmują (zajęcia podstawy zarządzania 15 g. wykładu oraz 20 g. ćwiczeń) klasyczne i nowoczesne teorie zarządzania (w programie studiów nie jest określone, które), funkcje zarządzania oraz style kierowania. Przy tak ograniczonym czasie i zakresie merytorycznym zapoznanie studentów z wiedzą ogólną dotyczącą podstaw nauk o zarządzaniu i jakości nie jest możliwe.

W odniesieniu do zmiany opisanej w pkt. 3 należy stwierdzić, iż Uczelnia podjęła, w niektórych przypadkach udaną, próbę doprecyzowania opisu kierunkowych efektów uczenia, jednak nie w pełni wyeliminowała z opisu nieprawidłowości polegające na:

1. stosowaniu ramowych, ogólnych określeń zakresu wiedzy do opanowania przez studenta, np. w opisie efektu K_W01 „absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawowe zagadnienia w zakresie komunikowania społecznego w mediach i biznesie, zorientowane na praktyczne wykorzystanie w działalności medialnej i w zarządzaniu, posługując się właściwą dla tych obszarów terminologią” nie sprecyzowano przynajmniej kategorii zakresowych „podstawowych zagadnień w zakresie komunikowania społecznego” użytecznych w prowadzeniu działalności medialnej i w zarządzaniu. Zaniechanie doprecyzowania zakresu „podstawowych zagadnień w zakresie komunikowania społecznego” skutkuje brakiem kompletności zakresu efektów szczegółowych przypisanych do zajęć w programie studiów, z których wynika, że w skład tych podstawowych zagadnień wchodzi teoria komunikacji w mediach, terminologia komunikacji, wpływ teorii komunikacji na kształtowanie treści medialnych, co jest zestawem bardzo ograniczonym,
2. stosowaniu ramowych, ogólnych określeń umiejętności praktycznych i zogniskowaniu uwagi na umiejętnościach umysłowych, językowych, generycznych. W opisie kierunkowych efektów uczenia się i podporządkowanych im efektów szczegółowych zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów w zakresie umiejętności przewagę stanowią umiejętności umysłowe (rozumienie, analizowanie, interpretowanie, opis, ocena) – efekty uczenia się K_U01, K_U02, K_U03, K_U08, dotyczące rozumienia, interpretowania, i analizowania zjawisk społecznych, specyficznych dla komunikowania społecznego i działalności, także biznesowej, w obszarze mediów, wykorzystania wiedzy specjalistycznej do opisu i analizy przyczyn i skutków kampanii medialnych i promocyjnych, umiejętności analizowania przyczyn i przebiegu procesów komunikacyjnych, medialnych, gospodarczych oraz zjawisk związanych z marketingiem cyfrowym, zarządzaniem treścią online, e-commerce oraz

strategią mediów społecznościowych, oceny przydatności metod, procedur, praktyk i narzędzi do realizacji zadań i rozwiązywania problemów w sferze nowych mediów; umiejętności posługiwania się językiem polskim, językiem obcym oraz językiem specjalistycznym (efekty K_U06, K_U07, K_U12), umiejętności o charakterze generycznym – efekty K_U13 oraz K_U14 odnoszące się do planowania własnego rozwoju oraz planowania i organizowania pracy własnej i innych, umiejętności badawczych (K_U05). Jeden efekt odnosi się do umiejętności praktycznych związanych z kierunkiem studiów – K_U09 – „student potrafi samodzielnie zaplanować i realizować typowe projekty i zadania związane ze sferą działalności biznesowej i medialnej, z wykorzystaniem ogólnie dostępnych narzędzi informatycznych oraz wyników badań w tym zakresie”, zaś podporządkowane mu efekty szczegółowe wskazują 9 konkretnych rodzajów zadań, które student nauczy się realizować. Opis efektów uczenia się, biorąc pod uwagę przeważającą liczbę efektów kierunkowych i szczegółowych, związanych z umiejętnościami umysłowymi, językowymi, generycznymi oraz skromną liczbę efektów uczenia się dotyczących umiejętności praktycznych, nie potwierdza, że studia na kierunku nowe media i e-biznes mają profil praktyczny,

3. definiowaniu „nieznanego przez nieznanego” np. w opisie efektu K_W09 „student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metodykę wykonywania typowych zadań, normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności w sferze nowych mediów, komunikowania społecznego oraz w zarządzaniu” i związanego z nim efektu szczegółowego „Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym sposoby realizacji zadań, normy, procedury i dobre praktyki, wykorzystywane w działalności związanej z nowymi mediami i e-biznesem. W sformułowaniu efektu kierunkowego jest mowa o „metodyce wykonywania typowych zadań”, efektu szczegółowego – o sposobach realizacji zadań dotyczących działalności związanej z nowymi mediami i e-biznesem, ale ani na poziomie efektu kierunkowego, ani szczegółowego nie określono rodzajów tych zadań oraz nie wyszczególniono chociaż przykładowych zadań,
4. występowaniu braku powiązań treściowych między efektem kierunkowym i efektem szczegółowym zakładanym dla zajęć np. w przypadku efektu K_W07 „student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody, techniki oraz narzędzia, w tym narzędzia analityki internetowej, wykorzystywane do pozyskiwania danych w obszarze starych i nowych mediów oraz e-biznesu; zna narzędzia technologii informacyjnych pozwalające opisywać te dane” i powiązanego z nim efektu szczegółowego „Posiada wiedzę o specyfice e-dziennikarstwa, jego gatunkach (newsy, artykuły), rodzajach materiałów wizualnych (galeria zdjęć, fotografia) (o metodach, narzędziach i technikach tworzenia i prezentowania danych w nowych mediach (e-prasa, fora internetowe, media, jednoosobowe, publiczne,
5. występowaniu nierówności zakresowych między opisami efektów kierunkowych np. w grupie efektów kierunkowych dotyczących umiejętności, obok wzmiankowanego wyżej szerokok zakresowego efektu K_W09, występuje efekt K_U10 odnoszących się do jednej konkretnej umiejętności sporządzenia wniosku o przyznanie środków na realizację projektu,
6. braku w części efektów uczenia się zakładanych dla zajęć wyszczególnienia konkretnych umiejętności praktycznych do nabycia przez studentów oraz określenia poziom ich złożoności. Dotyczy to np. efektów uczenia się zakładanych dla zajęć *e-dziennikarstwo*, dla których to zajęć jedynym efektem uczenia się z zakresu

umiejętności jest „Potrafi rozpoznać metody, procedury i specyfikę nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych do realizacji zadań związanych z działalnością dziennikarską w nowych mediach”, bez jakiegokolwiek odwołania do rodzajów tych zadań i związanych z nimi czynności praktycznych. Podobnie w przypadku zajęć *podstawy digital marketingu*, dla których efektem w zakresie umiejętności nabywanym przez studenta w wyniku uczestnictwa w zajęciach, jest efekt dotyczący oceny przydatności narzędzi pod kątem rozwiązania danego problemu biznesowego, ale nie uwzględniono efektu odnoszącego się do umiejętności praktycznego wykorzystania narzędzi, nb. typy i zakres problemów biznesowych, w których wykorzystywaniu te narzędzia będą wykorzystywane, także nie został określony. Podobnie jest w przypadku zajęć *nowe media*, dla których efekty z zakresu umiejętności dotyczą oceny przydatności metod, a nie ich praktycznego wykorzystania i szeregu innych zajęć,

7. braku logicznej struktury opisu efektów uczenia się na poziomie kierunku i na poziomie efektów uczenia się określonych dla zajęć, będącego skutkiem niezapewnienia zgodności co stopnia zaawansowania wiedzy między efektami kierunkowymi i efektami szczegółowymi przypisanymi do zajęć określonych w programie studiów. Uczelnia obrała dobry kierunek, budując macierz powiązań między efektami kierunkowymi i szczegółowym efektami uczenia się zakładanymi dla zajęć, ale w wielu przypadkach nadal nie opisano tych powiązań w sposób wyczerpujący, tj. poprzez wykazanie, że efekty szczegółowe z zakresu wiedzy wyczerpują zakres efektu ogólnego i są z nim tożsame jeśli chodzi o poziom nabywanej przez studentów wiedzy i głębię perspektywy poznawczej. Zbudowanie macierzy stanowiło pierwszy etap, pominięto jednak dalsze etapy związane z analizą zidentyfikowanych i odzwierciedlonych w macierzy powiązań pod kątem związków treściowych między opisami efektów kierunkowych i szczegółowych, zakładanych dla zajęć, a także relacji w odniesieniu do stopnia zaawansowania wiedzy i głębokości perspektywy poznawczej. W konsekwencji między opisami efektów kierunkowych i efektów szczegółowych brak jest zgodności co do przedstawienia w nich stopnia zaawansowania wiedzy. Np. w przypadku efektu kierunkowego K_W01 student zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawowe zagadnienia w zakresie komunikowania społecznego w mediach i biznesie, zorientowane na praktyczne wykorzystanie w działalności medialnej i w zarządzaniu, posługując się właściwą dla tych obszarów terminologią określono w macierzy efektów uczenia się m.in. następujący efekt szczegółowy zakładany dla zajęć określonych w programie studiów: „Zna na poziomie zaawansowanym teorie komunikacji w mediach m.in. propagandy, normatywne, ograniczonych efektów i modele (np. model Lasswella, model Shannona-Weavera) oraz rozumie ich zastosowanie w analizie i praktyce medialnej. Zna terminologię właściwą dla teorii komunikacji i rozumie, jak teorie te wpływają na kształtowanie treści medialnych”, który jest zgodny z efektem kierunkowy, co do stopnia zaawansowania wiedzy. Ale inny efekt podporządkowany K_W01: „Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady zarządzania; definiuje teorie nauk o zarządzaniu, w tym jego poszczególne funkcje (planowanie, organizowanie, przewodzenie, motywowanie, kontrolowanie). Zna i rozumie specyfikę podejmowania decyzji oraz zarządzania instytucjami medialnymi w zmieniającym się otoczeniu z uwzględnieniem różnych stylów kierowania”, co wyraźnie wskazuje na nabywanie przez studentów podstawowej wiedzy w określonych zakresach powiązanych z naukami o zarządzaniu i jakości. W odniesieniu do pozostałych efektów

przypisanych do zajęć, stanowiących uszczegółowienie efektu kierunkowego K_W01 również określenia stopnia zaawansowania wiedzy wskazują na wiedzę podstawową lub poziom zaawansowania i głębia perspektywy poznawczej w ogólne nie zostały w opisie efektu określone. Podobnie jest z pozostałymi efektami w zakresie wiedzy. Poziom zaawansowania wiedzy i głębia perspektywy poznawczej na poziomie efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów albo została określona na poziomie podstawowym, albo jej nie określono, natomiast rzadko pojawia się odniesienie do nabywania wiedzy w stopniu zaawansowanym. Brak spójności między efektami kierunkowymi i efektami uczenia się szczegółowymi zakładanymi dla zajęć w opisie stopnia zaawansowania wiedzy, skutkuje bardzo poważnymi konsekwencjami dla pozostałych elementów programu studiów, bowiem treści programowe, liczba godzin zajęć, liczba punktów ECTS jest dostosowana do efektów uczenia się zakładanych dla zajęć, a nie dla efektów kierunkowych. Zatem Uczelnia wprowadzi sformułowała specyficzne efekty zakładane dla zajęć określonych w programie studiów, ale nie zapewniła i logicznej spójności ich opisu z opisem efektów kierunkowych.

Podsumowując, Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego wprowadziła do programu studiów na kierunku nowe media i e-biznes szereg zmian, jednak zmiany te nie zostały w pełni przemyślane i Uczelnia nie zawsze poprawnie przewidziała ich konsekwencje. Należy docenić dążenie Uczelni do przebudowania koncepcji kształcenia i w rezultacie naprawy kluczowego elementu programu studiów jakim jest opis efektów uczenia się, jednak w konsekwencji błędów popełnionych przez Uczelnię zarzuty odnoszące się do opisu zakładanych efektów uczenia się zostają podtrzymane, co skutkuje oceną kryterium częściowo spełnione w zakresie kryterium 1.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia nie zgadza się z zarzutem i wyjaśnia, że „(...) zalecenie nie odzwierciedla stanu faktycznego w odniesieniu do programu studiów na kierunku Nowe media i e-biznes, jak również pozostaje w opozycji do opinii interesariuszy o jasności i zrozumieniu efektów uczenia się. Zgodnie z przepisami wewnętrznymi uczelni, przed zatwierdzeniem programu studiów przez Senat, kierunkowe efekty uczenia się są konsultowane z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami, a więc i w przypadku aktualnej listy efektów uczenia się została wyrażona pozytywna opinia, co do ich zrozumienia, czytelności oraz optymalnego uszczegółowienia”. Uczelnia wskazuje, że „Efekty kierunkowe, stanowiące integralną część programu studiów, są doprecyzowane do kierunku studiów na poziomie ogólnym, ponieważ ich konsekwencją jest określenie specyficznych efektów uczenia się spójnych z efektami kierunkowymi oraz z treściami przedmiotów składającymi się na program studiów”. Uczelnia informuje, że specyficzne efekty uczenia się znajdują się kartach zajęć, a ogólny poziom sformułowania kierunkowych efektów uczenia się jest w opinii Uczelni uzasadniony następującymi argumentami: 1/ „W 2016 roku Uczelnia uzyskała zgodę na utworzenie kierunku Nowe media i e-biznes (Decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 maja 2016 r., DSW.ZNU.6052.8.2016.4.MD), która potwierdziła prawidłowość sformułowanych wówczas „efektów kształcenia dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, określonymi przez Senat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku uchwałą 112/15 z dnia 8 grudnia 2015 r.” Decyzja MNiSW oparta była na opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, wyrażonej w uchwale Nr 164/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r.”; 2/ „Zgodnie z zapisem § 7, ust. 4 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września

2018 r. w sprawie studiów (Dz.U.2023.2787 t.j. z dnia 2023.12.28): „W programie studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia”. Według opinii uczelni właśnie ramowość efektów uczenia się spójnych z kierunkiem studiów i dokonywanie tylko niezbędnych zmian pozwala na utrzymanie zgodności z ww. przepisem oraz tworzy możliwość doprecyzowania ich treści na poziomie szczegółowym co najwyżej poprzez listę efektów specyficznych”; 3/ „W uchwale nr 111/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie oceny programowej kierunku Nowe media i e-biznes (...) na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, w odniesieniu do Kryterium 1, Polska Komisja Akredytacyjna (...), w konkluzji stwierdziła: „Działania naprawcze odnoszące się do opisu zakładanych efektów uczenia się oraz zapobieganiu błędom i nieprawidłowościom w tym zakresie zmierzają we właściwym kierunku. Jednak już dokonane zmiany wymagają jeszcze szeregu udoskonaleń, zaś sam opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku Nowe media i e-biznes, dołączony do odpowiedzi Uczelni, musi zostać uzupełniony opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie studiów, w celu uzyskania pełnego programu studiów, którego nie tworzą wyłącznie zakładane efekty uczenia się. Konieczna jest także analiza opisu zakładanych efektów uczenia się pod kątem przepisu określonego w § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661) oraz uzyskanie opinii studentów i formalne ustalenie programu przez Senat Uczelni.” Mając na uwadze powyższe argumenty Uczelnia wyjaśnia, że nie podjęła decyzji o „całkowitej rezygnacji z ramowego charakteru ich sformułowania” uznając, iż „mogłoby to wiązać się z naruszeniem przytoczonego powyżej zapisu § 7, ust. 4 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Poza tym w ww. Uchwale 111/2022 nie pojawiło się zalecenie o zmianie ramowego charakteru ich sformułowania. Dlatego działania naprawcze skierowane zostały głównie na uszczegółowienie efektów „przedmiotowych” czyli zakładanych dla poszczególnych zajęć w programie studiów”. Odnośnie do zalecenia nr 2 Uczelnia wskazuje, że ma świadomość, że „że przypisanie poszczególnych treści programowych oraz efektów uczenia się nie nastąpiło w odniesieniu do wszystkich przedmiotów (...)”. Jednocześnie Uczelnia zwraca uwagę, że sposób sformułowania zalecenia 2 jest dla Uczelni niejasny ponieważ ma charakter „haseł oraz ogólnych stwierdzeń”. Odnosząc się do zalecenia nr 3 Uczelnia także jest świadoma, że „określenie specyficznych efektów uczenia się w kilku przypadkach wymaga korekty (...)” jednakże „zasadnicza większość przedmiotów spełnia zapisy § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia MNiSW w sprawie studiów”. Mając na uwadze powyższe Uczelnia wnosi o zmianę formy prawnej uwag zespołu oceniającego PKA z zaleceń na rzecz rekomendacji.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do istoty samych zarzutów, wyraziła natomiast swoje stanowisko wobec treści zaleceń sformułowanych odnośnie do kryterium 1. Uczelnia nie przedstawiła żadnych nowych informacji, ani dokumentów które nie byłyby znane PKA na etapie dokonywania oceny programowej. Uczelnia wnosi o zmianę formy zaleceń sformułowanych odnośnie do kryterium 1 na rekomendacje. Uczelnia nie przeprowadziła jednak skutecznych działań naprawczych, stąd nie ma podstaw do takiej zmiany. Podtrzymać należy ocenę sformułowaną w zarzucie, że kierunkowe efekty uczenia się (załącznik 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) mają ogólny charakter

oraz nie są specyficzne dla kierunku. Kierunkowe efekty uczenia się na poziomie umiejętności nie mają aplikacyjnego charakteru, a tym samym nie oddają możliwości wykorzystania przez studentów pozyskanej wiedzy w praktyce gospodarczej, co jest istotne biorąc pod uwagę profil praktyczny ocenianego kierunku. Nie ma także merytorycznych podstaw (brak uzasadnienia w koncepcji kształcenia) dla zmiany dokonanej przez Uczelnię polegającej na zwiększeniu udziału (z 15% do 28,4% ECTS) drugiej z dyscyplin - nauki o zarządzaniu i jakości, do której został przyporządkowany oceniany kierunek. Podtrzymać należy także zarzuty sformułowane wobec treści efektów uczenia się dla zajęć, szczególności te, które dotyczą poziomu zaawansowania wiedzy i głębi perspektywy poznawczej.

Uczelnia przeprowadziła działania naprawcze, jednakże działania te nie są w pełni skuteczne przez co, nie niwelują istoty zarzutów. Nie ma zatem podstaw do podniesienia oceny stopnia spełnienia kryterium 1. Zarzuty pozostają w mocy.

W odniesieniu do kryterium 2

1. W przypadku części zajęć stwierdzono występowanie nietrafnego doboru treści programowych pod kątem efektów uczenia się określonych dla tych zajęć.
2. Uczelnia przy określaniu zajęć wchodzących w skład grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie uwzględniła w przypadku części zajęć wymogów stawianych zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne, co skutkowało umieszczeniem w tej grupie zajęć niespełniających wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie studiów.
3. Uczelnia niepoprawnie oszacowała w programie studiów liczbę punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię, odnosząc się do zarzutów, zaleceń i rekomendacji zawartych w niniejszym raporcie, dotyczących zakresu oceny w kryterium 1, poinformowała o podjęciu następujących działań:

1. Przeprowadzenie przeglądu treści programowych oraz wprowadzenie modyfikacji mających na celu trafny dobór treści programowych pod kątem efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów. Opisy zajęć, w których dokonano korekty treści programowych zostały dołączone do odpowiedzi Uczelni na raport zespołu oceniającego.
2. Dokonanie przeglądu oraz modyfikacji treści programowych zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, sposobów prowadzenia zajęć, a także metod sprawdzania i oceniania nabytych umiejętności oraz warunków ich realizacji. Opisy zajęć, w których dokonano korekt zostały dołączone do odpowiedzi Uczelni na raport zespołu oceniającego.
3. Dokonanie zmiany w programie studiów polegającej na skorygowaniu liczby punktów ECTS przyporządkowanej do praktykom zawodowym. Praktykom zawodowym przypisano w nowym, obowiązującym od roku akademickiego 2024/2025 programie studiów 32 punkty ECTS w miejsce 40 punktów ECTS przypisanych nieprawidłowo w poprzedzającym zmianę programie studiów.

Wszystkie zmiany w programie studiów zostały formalnie przyjęte przez Senat Uczelni w formie Uchwały nr 35/24 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Włocławku z dnia 28 maja 2024 wraz z załącznikami.

W odniesieniu do zmiany opisanej w pkt. 1 należy stwierdzić, iż Uczelnia, mimo przeprowadzonego przeglądu i wprowadzonych modyfikacji, nadal nie dokonała trafnego

doboru treści programowych w odniesieniu do części zajęć określonych w programie studiów. Jako przykład mogą posłużyć zajęcia nowe media, dla których jednym z zakładanych efektów jest „Potrafi dokonać analizy i oceny (pod kątem przydatności do realizacji zadania i rozwiązania postawionych problemów związanych z działalnością w sferze nowych mediów i e-biznesu) typowe metody skutecznej komunikacji, metody zaawansowanego wyszukiwania informacji w sieci i weryfikowania ich, dobre praktyki związane z wykorzystaniem nowych mediów w działalności medialnej, kulturalnej i gospodarczej” [tak w opisie przedmiotu załączonym do odpowiedzi na raport]. W wyszczególnieniu treści programowych dla tych zajęć brak jest zagadnień dotyczących metod zaawansowanego wyszukiwania informacji, metod weryfikacji informacji. Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku zajęć socjologia mediów, dla których w opisie efektów uczenia się zakłada się nabycie przez studentów wiedzy różnych rodzajów więzi społecznych istotnych w kontekście mediów, rządzących nimi prawidłowości, ich historycznej ewolucji, różnych teorii i poglądów na ich temat, gdy tymczasem treści programowe do problematyki więzi społecznych się nie odnoszą. Zatem niezbędne są dalsze działania naprawcze, w celu zapewnienia pełnej zgodności treści programowych z zakładanymi efektami uczenia się, szczególnie w kontekście nieprawidłowości związanych z brakiem spójności między efektami uczenia się zakładanymi dla zajęć określonych w programie studiów z efektami kierunkowymi jeśli chodzi o określenie w opisie efektów uczenia się stopnia zaawansowania wiedzy i dostosowania do niego treści programowych.

W odniesieniu do zmiany opisanej w pkt. 2 należy przede wszystkim zauważyć, że Uczelnia posługuje się w programie studiów oraz w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego dość swobodnie terminami zajęcia o charakterze praktycznym oraz zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, traktując je jako synonimy, gdy tymczasem termin zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne” posiada precyzyjną definicję sformułowaną w rozporządzeniu w sprawie studiów i nie może być stosowany zamiennie z innymi terminami. Z odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, jak również załączonego do odpowiedzi nowego programu studiów na kierunku nowe media i e-biznes, obowiązującego od roku akademickiego 2024/2025 wynika, iż Uczelnia w sposób nieprawidłowy utożsamia zajęcia o charakterze praktycznym z zajęciami kształtującymi umiejętności praktyczne, które muszą spełniać warunki opisane w §6 rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. W załączniku nr 9 do odpowiedzi na raport, zawierającym opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się dla kierunku nowe media i e-biznes w pkt. 11 znajduje się informacja, iż „Liczba punktów ECTS, która jest przypisana do zajęć o charakterze praktycznym wynosi: 137 punktów ECTS, co stanowi 76,11% wszystkich punktów ECTS, brak jest informacji o liczbie punktów ECTS przypisanych do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Informacja ta jest powtórzona w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego: „Zgodnie z planem studiów na kierunku *Nowe media i e-biznes* na rok akademicki 2024/2025 i opisem procesu prowadzącym do uzyskania efektów uczenia się, liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć o charakterze praktycznym wynosi 137, co stanowi 76,11% wszystkich punktów ECTS”.

Zsumowanie liczby punktów ECTS przyporządkowanych w planie studiów zajęciom określonym jako prowadzone w formach aktywnych (do których Uczelnia zalicza następujące formy zajęć: konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, warsztaty, projekt, seminarium/proseminarium, praktykę zawodową) daje w efekcie owe 137 ECTS, które jest określone w załączniku nr 9 oraz wzmiankowane w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego. Jednak nie wszystkie zajęcia o charakterze praktycznym (czyli oznaczone w planie studiów, jako prowadzone w aktywnych formach) spełniają warunki zajęć

kształtujących umiejętności praktyczne. Zgodnie z §6 rozporządzenia MNiSW z dnia 17 września 2018 r. w sprawie studiów, zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone: w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zatem do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie mogą być włączone zajęcia prowadzone w formie konwersatorium (np. konwersatorium w j. angielskim: [do wyboru] (1) Internet trends, (2) Storytelling for Marketing (3) Best Business Movies for Learning English). Z zawartego w programie studiów opisu zajęć prowadzonych częściowo lub wyłącznie w formie ćwiczeń (np. socjologia mediów, podstawy zarządzania, podstawy prawa cywilnego, kultura w mediach, psychologia społeczna, metodologia badań społecznych, badania rynku starych i nowych mediów, bezpieczeństwo w sieci) również nie wynika, że na tych zajęciach studenci wykonują czynności praktyczne w warunkach właściwych dla działalności zawodowej w sektorze mediów lub e-biznesu. Powszechnie stosowanymi w trakcie tych zajęć metodami dydaktycznymi są: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (bez doprecyzowania celu i zakresu tej pracy oraz oczekiwanych rezultatów), analiza przypadków (w sytuacji gdy na zajęciach z podstaw prawa cywilnego nie przewidziano drastycznej liczby godzin zajęć umożliwiających nabycie przez studentów wiedzy niezbędnej do przeprowadzenia takiej analizy), prezentacje, prace grupowe i indywidualne (bez doprecyzowania celu i zakresu tych prac oraz oczekiwanych rezultatów), analizy przypadków, dyskusja rozwiązywanie zadań (bez doprecyzowania celu i zakresu tych prac oraz oczekiwanych rezultatów).

Jeśli nawet na niektórych zajęciach prowadzonych częściowo w formie ćwiczeń podstawy zarządzania występują czynności zaplanowane do wykonania przez studentów, to nie obejmują one całkowitej liczby godzin przewidzianej w planie studiów na ćwiczenia, a zatem nie można całej liczby punktów ECTS przypisanej ćwiczeniom uwzględnić w liczbie punktów ECTS przypisanej w programie studiów do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne np. w przypadku zajęć podstawy zarządzania (20 g. ćwiczeń, 2 ECTS przypisane formom aktywnym) przewidziano do realizacji w trakcie ćwiczeń 8 zagadnień do, a w ich obrębie jedną czynność kształtującą umiejętności praktyczne związane z sektorem e-biznesu – tworzenie strategii przedsiębiorstwa na podstawie wybranej analizy strategicznej. Należy też zaznaczyć, że liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni, jak również łączny nakład pracy studenta jest za mały, by, w trakcie ćwiczeń i pracy własnej studenta – zrealizować wszystkie przewidzienie dla zajęć treści programowe i umożliwić studentom realizację złożonej umiejętności praktycznej, jaka jest tworzenie strategii przedsiębiorstwa. Z podobną sytuacją mamy też do czynienia w przypadku zajęć podstawy digital marketingu (15 g. laboratorium, 1,5 ECTS przypisanych zajęciom prowadzonym w formie aktywnej), dla których zaplanowano treści programowe obejmujące 7 zagadnień, a wśród nich dwie czynności kształtujące umiejętności praktyczne – tworzenie i optymalizację kampanii reklamowych w Google Ads i Meta Ads oraz badanie rynku online przy użyciu specjalistycznych narzędzi (np. Brand24, Google Trends). Dla obu przykładowych zajęć, w części zakładających realizację czynności praktycznych przez studentów, jako metody dydaktyczne dotyczące pozostałych zagadnień omawianych na zajęciach wskazano analizy przypadków oraz dyskusję.

Nie ma też podstaw do tego, aby cała liczba punktów ECTS przyporządkowana do lektoratu języka obcego została włączona do liczby punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć o charakterze praktycznym (błędnie utożsamianych przez Uczelnię z zajęciami kształtującymi umiejętności praktyczne). W tej liczbie mogą być uwzględnione punkty ECTS przypisane części programu lektoratu, która odnosi się do czynności związanych z działalnością zawodową

absolwentów kierunku, a więc sektora nowych mediów i e-biznesu, jak np. redagowanie krótkich komunikatów, prezentowanie firmy, omawianie obowiązków służbowych, umiejętności i kwalifikacji pracowników, prowadzenie korespondencji służbowej, pisanie CV, co, jak wynika z programu studiów, stanowi niewielką część kształcenia w ramach lektoratu języka obcego. Brak jest także uzasadnienia do włączenia do liczby punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć, określonych przez Uczelnię jako zajęcia o charakterze praktycznym punktów ECTS przyporządkowanych seminarium dyplomowemu, gdyż w jego trakcie studenci nie wykonują czynności praktycznych.

Podane wyżej przykłady ilustrują zasadniczą nieprawidłowość w odniesieniu do zajęć, które Uczelnia określiła jako zajęcia o charakterze praktycznym. Dla przeważającej części zajęć z tej grupy albo nie określono czynności w programie studiów czynności praktycznych wykonywanych w warunkach właściwych dla działalności zawodowej w sektorze nowych mediów i e-biznesu, albo czynności te stanowią tylko część programu zajęć, a co za tym idzie nie ma możliwości uwzględnienia w liczbie punktów ECTS przypisanej zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne całej liczby punktów ECTS przyporządkowanej zajęciom prowadzonym w formie aktywnej. Zatem przytoczona za nowym, obowiązującym od roku 2024/2025 programem studiów liczba 137 punktów ECTS przyporządkowana zajęciom o charakterze praktycznym nie znajduje potwierdzenia w programie studiów. Tym bardziej nie jest to liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Zarzut jest zatem w pełni podtrzymany, a nawet, po odpowiedzi Uczelni, wzmocniony, bowiem z nowego programu studiów, załączonego do odpowiedzi Uczelni na raport zespołu oceniającego, wynika, że Uczelnia nie określiła w nim kluczowego elementu programu studiów o profilu praktycznym, tj., zajęć należących do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, jak również procentowego udziału liczby punktów ECTS przyporządkowanych zajęciom z tej grupy w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Również podana liczba punktów ECTS przyporządkowanych zajęciom o charakterze praktycznym nie znajduje potwierdzenia w opisach tych zajęć, stanowiących integralną część programu studiów. Ponadto należy zauważyć w przypadku dużej części zajęć określanych przez Uczelnię jako zajęcia o charakterze praktycznym i traktowanych jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne znajduje się w opisie przedmiotu w programie studiów w części poświęconej charakterystyce sposobu realizacji zajęć informacja, iż zajęcia są realizowane zdalnie w wymiarze nie większym niż 50% liczby godzin określonych w programie studiów. Tymczasem w odniesieniu do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo, co jednoznacznie wynika z rozporządzenia w sprawie studiów, zaś liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w przypadku studiów o profilu praktycznym nie może być większa niż 50% łącznej liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Oznacza to, że wymiar kształcenia zdalnego nie powinien być określany z odniesieniem do liczby godzin zajęć określonych w programie studiów, lecz do liczby punktów ECTS.

W odniesieniu do zmiany opisanej w pkt. 3 należy stwierdzić, iż liczba punktów ECTS przypisana praktykom w nowym, obowiązującym od roku akademickiego 2024/2025, programie studiów, choć uległa pomniejszeniu, to nadal jest nieprawidłowa. Uczelnia przedstawia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego metodykę obliczania czasu trwania praktyki i przypisywania jej punktów ECTS przyjmując założenie, iż praktyka w wymiarze 6 miesięcy trwa 120 dni roboczych (jeden miesiąc rozliczeniowy wynosi 20 dni). Dzienny czas trwania praktyki wynosi 8 godzin dydaktycznych, odpowiadających 6 godzinom zegarowym, co oznacza, że 6-miesięczna

praktyka odpowiada 720 godzinom zegarowym i tę właśnie liczbę należy przyjąć za łączny nakład pracy studenta wymagany do zaliczenia praktyki w wymiarze 6 miesięcy. Przy uwzględnieniu, że 1 punkt ECTS odpowiada nakładowi pracy studenta odpowiadającego 25-30 godzinom, liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom wynosi od 24-29 punktów ECTS. Zaś Uczelnia nieprawidłowo obliczyła nakład pracy studenta jako 960 godzin dydaktycznych, gdy tymczasem jako jednostkę miary nakładu pracy studenta należy przyjąć godzinę. Wynika to jednoznacznie z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w której wyraźnie rozróżnia się jednostki miary godzina oraz godzina dydaktyczna. W art. 67 ust. 3, gdzie zawarto definicję punktu ECTS mowa jest o godzinach pracy studenta (nie o godzinach dydaktycznych), zaś w art. 127 ust. 2, dotyczącym rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich, jako jednostkę miary przyjmuje się godzinę dydaktyczną.

Podsumowując, opisane wyżej zmiany wprowadzane do programu studiów nie przyczyni się w pełni do jego naprawy. W konsekwencji błędów popełnionych przez Uczelnię zarzuty odnoszące się do doboru treści programowych, określenia w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, jak również przypisania punktów ECTS do praktyk zawodowych zostają podtrzymane, co skutkuje oceną kryterium częściowo spełnione w zakresie kryterium 2.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia wyjaśnia, że „dostosowanie treści programowych do efektów uczenia się zakładanych dla zajęć nie jest w pełni prawidłowe w odniesieniu do wszystkich przedmiotów określonych w programie studiów. Uczelnia chciałaby podkreślić, że uwaga zespołu oceniającego dotyczy niewielkiego procenta ogółu przedmiotów składających się na program studiów (wymieniono „Nowe media” oraz „Socjologia mediów”, które rzeczywiście wymagają korekty treści programowych). W opinii uczelni otrzymane zalecenie nie wpływa istotnie na jakość kształcenia studentów i osiągnięcie przez nich zakładanych efektów uczenia się. Wskazana uwaga wymaga działań mających charakter bardziej czynności administracyjno-technicznych, niż działań konstytutywnych, dlatego też wnosimy o zamianę zalecenia na rekomendację.”

Odnosnie do zalecenia nr 2 Uczelnia nie zgadza się z zarzutem i stoi na stanowisku, że „o ile rozporządzenie MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, podobnie jak ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. posługuje się terminologią zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w powszechnej terminologii stosowanej przez wszystkie uczelnie przyjęło się określenie zajęcia praktyczne lub zajęcia o charakterze praktycznym. Naszym zdaniem z posługiwania się nieco uproszczonym terminem (zajęcia o charakterze praktycznym) nie można robić istotnego zarzutu. W opinii Uczelni zajęcia o charakterze praktycznym, które zostały zawarte w programie studiów na kierunku Nowe media i e-biznes spełniają przesłanki określone w rozporządzeniu w sprawie studiów tj. są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zespół oceniający zarzucił Uczelni, że liczba punktów ECTS przyporządkowanych zajęciom o charakterze praktycznym nie znajduje potwierdzenia w opisach tych zajęć, stanowiących integralną część programu studiów (...) Jeżeli więc w trakcie zajęć prowadzący istotnie nawiązuje do obszarów działalności zawodowej (przedstawionych między innymi w opisie sylwetki absolwenta) i symuluje w ten sposób warunki takiej działalności oraz stwarza możliwość wykonywania czynności praktycznych, pozostających w związku z taką działalnością, to naszym zdaniem zajęcia takie można uznać za spełniające wymagania definicyjne (w części lub w całości)”. W opinii Uczelni zajęcia wymienione w zarzucie, takie jak: seminarium dyplomowe, konwersatoria w języku obcym, podstawy

digital marketingu, bezpieczeństwo w sieci, badania rynku starych i nowych mediów, podstawy prawa cywilnego, kultura w mediach wypełniają wymogi zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Uczelnia wyraża opinię, że „wykazała, że w obowiązującym od roku 2024/2025 programie studiów liczba 137 punktów ECTS, co stanowi 76,11% wszystkich punktów ECTS. Zgodnie z zasadą wynikającą z ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauki na profilu praktycznym minimalny wymiar zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 50%. Podejmując zatem dyskusję z opinią zespołu oceniającego i dokonując przeszacowania punktów ECTS w przypadku niektórych przedmiotów, stwierdzamy że nadal wymiar zajęć kształtujących umiejętności praktyczne spełnia wymóg ustawowy. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej – szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej dla profilu praktycznego oraz „Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się”, nie ma żadnego odniesienia oraz podstawy prawnej stanowiącej do formułowania przedmiotowego zalecenia. Biorąc pod uwagę powyższe prosimy o zmianę zalecenia na rekomendację.”

Odnosnie do zalecenia 3 Uczelnia wskazuje, że „(...) opisy przedmiotów mają charakter ramowy (przygotowywane są dla całego toku studiów w danym naborze) i pojawiający się zapis w niektórych z nich o szablonoj treści „zdalnie (nie więcej niż 50% liczby godzin określonych w planie studiów)” ma wyłącznie podkreślać zgodność z rozporządzeniem MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (pomimo że zapis w rozporządzeniu dotyczy pkt ECTS). Odniesienie do liczby godzin ma jedynie ułatwić wykładowcom planowanie zajęć. Wskazanie przez wykładowcę nie więcej niż 50% liczby godzin określonych w planie studiów do realizacji w formie zdalnej zapewni dotrzymanie zapisu o punktach ECTS. W praktyce przed rozpoczęciem danego semestru nauczyciel akademicki, który ma poprowadzić dany przedmiot, zapoznaje się z ww. opisem ramowym i dokonuje zmian, np. w uzupełnieniu literatury, w zakresie sposobu weryfikacji efektów uczenia się. Taka zmiana dotyczy także „sposobu realizacji zajęć wówczas pojawia się tam konkretna liczba godzin dydaktycznych, które mogą zostać zrealizowane zdalnie. Zwykle są to symboliczne liczby godzin (co stanowi w przeliczeniu zwykle 0,2-0,4 pkt ECTS), wynikające przede wszystkim z faktu, że wykładowcy wstawiają pliki rozszerzające treści programowe danego przedmiotu, quizy, uruchamiają forum jako miejsce do dyskusji w odniesieniu do case study. (...)”

Odnosząc się do zalecenia nr 4 Uczelnia nie zgadza się z zarzutem i wskazuje, że „Zarówno program studiów na kierunku Nowe media i e-biznes, jak i przepisy wewnętrzne uczelni (Regulamin studiów, Regulamin praktyk, Księga Jakości Kształcenia) wyraźnie wskazują, że praktyka zawodowa jest traktowana na Uczelni jako przedmiot obowiązkowy do zaliczenia przez studentów w określonych w programie studiów terminach i wymiarze czasowym. Wybór dokonywany przez studenta dotyczy odrębnej ścieżki kształcenia, możliwej do zrealizowania w zależności od wyboru miejsca realizacji praktyki zawodowej. (...) Twierdzenie zakładające, że praktyka zawodowa nie może być zakwalifikowana jako przedmiot do wyboru jest zdecydowanie nieuzasadnione. Takie założenie być może jest trafne w przypadku kierunków studiów, na których miejsce odbywania praktyki są do siebie podobne (np. jednostki oświatowe w przypadku kierunków nauczycielskich). Jednak w przypadku studiów o profilu praktycznym z obowiązkową 6-miesięczną praktyką oraz w sytuacji, gdy uczelnia i rynek pracy gwarantują szeroki wachlarz miejsc praktyk, decyzja o wyborze miejsca praktyki zawodowej stanowią fundament do elastycznego kształtowania przez studenta swojej ścieżki zawodowej.” W opinii Uczelni „W odniesieniu do seminarium dyplomowego, wybór studenta dotyczy tematyki seminarium, corocznie przedstawianej studentom w semestrze poprzedzającym

rozpoczęcie tych zajęć oraz osoby promotora, który jest kompetentny w danej tematyce. Tym samym uwzględnienie punktów ECTS dotyczących praktyk zawodowych oraz seminarium dyplomowego jako zajęć do wyboru nie narusza zapisu ustawy. (...) W związku z powyższym prosimy o usunięcie zalecenia nr 4 do Kryterium nr 2 z uchwały”.

Nawiązując do zalecenia nr 5 Uczelnia nie podziela stanowiska wyrażonego w zaleceniu. Uczelnia wskazuje na następujące argumenty: 1/ „Po pierwsze The European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) nie został dotychczas precyzyjnie określony na gruncie normatywnym, ani w prawie Unii Europejskiej, ani w prawie krajowym. Zasada stanowiąca o tym, że punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami nastrocza problemy interpretacyjne(...)” 2/ „(...) liczba 32 punktów ECTS dla 6-miesięcznej praktyki wynika pośrednio z rekomendacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. (...) W okresie 1.10.2015 – 29.08.2020 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizowało projekt „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych” w ramach działania 3.1. Kompetencje w szkolnictwie wyższym. (...) Celem projektu było wypracowanie ogólnopolskiego, jednolitego systemu praktyk zawodowych w uczelniach zawodowych dla kierunków studiów o profilu praktycznym (...) dokumentacja dostępna na: <https://www.gov.pl/web/nauka/programpraktyk-zawodowych-w-panstwowch-wyzszych-szkolach-zawodowych-w-ramach-dzialania-31-kompetencje-w-szkolnictwie-wyzszym>). (...) Zgodnie z zaleceniami z powyższego dokumentu założeniami dla praktyki sześciomiesięcznej przyjęto (...) Godzinowy nakład pracy studenta, uwzględniany w punktacji ECTS, wynosi 960 godz. lekcyjnych co daje min. 32 ECTS. Uczelnia może uwzględnić dodatkowe godziny na wykonanie sprawozdania z praktyki oraz przygotowanie się do komisyjnego zaliczenia praktyki, np. 30 godz. lekcyjnych, co daje 1 ECTS (...). 3/ Z analizy przeprowadzonej przez uczelnię wynika, że wszystkie obecne państwowe uczelnie zawodowe poddane analizie mają w swoich zasadach kształtujących organizację praktyk zawodowych ustaloną liczbą punktów ECTS dla praktyki zawodowej na poziomie nie niższym niż 32. (...) Uczelnia zdaje sobie sprawę, że procedura oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej jest wyłączona spoza jurysdykcji Kodeksu Postępowania Administracyjnego, ale wydaje się, że zasady zawarte w tym Kodeksie powinny z uwagi na rolę PKA być również przez nią respektowane. Tymczasem „wyjątkowa” ocena naszej Uczelni w kontekście liczby punktów ECTS dla praktyki zawodowej rażąco narusza zasadę zaufania do władzy publicznej, w tym utrwalone praktyki rozstrzygania spraw”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia odniosła się do zaleceń sformułowanych odnośnie do kryterium 2. Uczelnia wnosi o zmianę zaleceń na rekomendacje, a w przypadku zalecenia nr 4 o jego uchylenie. Jednocześnie Uczelnia kwestionuje legalność zalecenia nr 5. Uczelnia przedstawiła Załącznik 2: Plan praktyk zawodowych dla kierunku Nowe media i e-biznes na poparcie argumentacji uzasadniającej w opinii Uczelni zaliczenie praktyk zawodowych do grupy zajęć do wyboru. Uczelnia poza wskazanym załącznikiem nr 2 nie przedstawiła żadnych nowych dokumentów, ani faktów, które nie były brane uprzednio pod uwagę przy dokonywaniu oceny programowej kierunku nowe media i e-biznes. Uczelnia niewłaściwie przypisała punkty ECTS przypadające na zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne kierując się wyłącznie formą ich realizacji. Natomiast w sposób niewystarczający Uczelnia uargumentowała wybór zajęć kształtujących umiejętności praktyczne odnosząc się do kryteriów definicyjny określony w §6 rozporządzenia MNiSW z dnia 17 września 2018 r. w sprawie studiów, tj. biorąc pod uwagę, że zajęcia te są prowadzone: w warunkach

właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Uczelnia nie wyeliminowała także nieprawidłowości polegającej na nietrafnym doborze treści programowych zajęć pod kątem efektów uczenia się określonych dla tych zajęć. Z dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię wynika, że koncepcja praktyk została tak opracowana, że studenci mają realny wybór pomiędzy ścieżką biznesową a ścieżką medialną praktyk, dla których zaplanowano odrębne efekty uczenia się i takie podejście uzasadnia zaliczenie praktyk jako zajęć do wyboru. Nie ma natomiast uzasadnienia dla zaliczenia seminarium do grupy zajęć do wyboru.

Uczelnia przeprowadziła działania naprawcze, jednakże działania te nie są w pełni skuteczne przez co, nie niwelują istoty zarzutów. Nie ma zatem podstaw do podniesienia oceny stopnia spełnienia kryterium 2. Zarzuty pozostają w mocy.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchyla zalecenie nr 5 sformułowane w ramach kryterium 2 oraz podtrzymuje zalecenia sformułowane w uchwale nr 476/2024 z dnia 27 czerwca 2024 r. i zobowiązuje Uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się wyeliminowanie wyszczególnionych wyżej nieprawidłowości w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się, całkowitą rezygnację z ramowego charakteru ich sformułowania i określenie w treści efektów uczenia się w sposób jasny i zrozumiały dla wszystkich grup interesariuszy zakresu wiedzy do opanowania przez studenta, wskazanie spektrum umiejętności praktycznych i domen ich stosowania, jak również kompetencji społecznych niezbędnych absolwentom kierunku w procesie uczenia się przez całe życie, w rozwoju osobistym, w rozbudzaniu postaw obywatelskich i społecznych oraz w orientacji na profesjonalizm w warunkach wykonywania prac zawodowej.
2. Zaleca się uwzględnienie w opisie kierunkowych efektów uczenia się i odpowiadających im efektów szczegółowych, określonych dla zajęć wybranych faktów, obiektów lub zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiących podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany, tj. nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o zarządzaniu i jakości w proporcjach ustalonych w programie studiów dla udziału procentowego efektów uczenia się związanych z tymi dyscyplinami w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.
3. Zaleca się określenie dla wszystkich zajęć określonych w programie studiów efektów uczenia się specyficznych dla tych zajęć, spójnych z kierunkowymi efektami uczenia się pod względem stopnia zaawansowania wiedzy i głębi perspektywy poznawczej i w całości wyczerpujących zakładane dla kierunku efekty, zgodnie z zapisami § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia MNiSW w sprawie studiów.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się dostosowanie treści programowych do efektów uczenia się zakładanych dla zajęć w odniesieniu do wszystkich zajęć określonych w programie studiów z uwzględnieniem zapewnienia spójności efektów zakładanych dla zajęć z efektami kierunkowymi pod względem stopnia zaawansowania wiedzy i głębi perspektywy poznawczej.
2. Zaleca się rewizję grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i włączenie do tej grupy wyłącznie zajęć spełniających wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie

studiów, tj. zajęć realizowanych w warunkach właściwych do zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem nowe media i e-biznes, umożliwiającym wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, jak również dookreślenie w programie czynności praktycznych wykonywanych przez studentów w ramach tych zajęć oraz przedstawienie warunków, w których czynności praktyczne są wykonywane, a także, w konsekwencji, określenie specyficznych metod sprawdzania i oceniania nabywanych przez studentów umiejętności praktycznych.

3. Zaleca się dostosowanie korzystania z metod i technik kształcenia na odległość w zakresie korzystania z tych metod w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz określania liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach tego kształcenia do wymogów określonych w rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.
4. Zaleca się dostosowanie programu studiów do wymagań dotyczących liczby punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć do wyboru dla studenta, w celu zapewnienia studentom możliwości elastycznego budowania ścieżki kształcenia.

Biorąc pod uwagę brak podstaw do podwyższenia oceny stopnia spełnienia kryteriów 1 i 2 oraz fakt, że Uczelnia nie podjęła w pełni skutecznych działań naprawczych niwelujących istotę zarzutów Prezydium PKA stwierdza, iż nie zaistniały przesłanki do zmiany wydanej wcześniej oceny.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki,
2. Rektor Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Włocławku.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Janusz Uriasz

